

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XVII.

НЕДЕЉА 30. МАЈА 1899.

Број 20.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ЦЕНА:

За Србију на годину . . . . . 6 динара
на пола године . . . . . 3 „
За стране земље на годину . . . . . 9 „

ПРЕТПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИКОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА.

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК

13. Маја 1899. год.

Председавао председник г. Н. Д. Стевановић; присуствовали чланови суда: г.г. Стев. Ивковић и Коста Симић, од одборника били: г.г. Пет И. Јовановић, А. Н. Крема-новић, Богоје Јовановић, Михаило С. Протић, Голуб С. Јанић, С. Јосифовић, Ђ. Димитријевић, Мих. Јовановић, Ив. Ивковић, Дамјан Стојковић, Н. Спасић, М. Ј. Вожић, Ђурић, Милов. Миленковић, Ђока Тошић, Стојан Пајкић, Васа Николић, И. Ковлић, М. Миловановић, М. Савчић, Младен Николић, М. Штрбић, Ђ. Ј. Пантелић, Ј. Алкалај Д. Тадић, Ј. М. Санковић,

I.,

Прочитани су записници одборски одлука седница држаних 4. и 8. Маја о. г. и у одлуци КНБр. 284 учињена је измена, да Дубровачка улица од Косанчићевог венца па до цар Душанове, буде чаршија (улица I реда).

II

Одборник г. Мих. Јовановић и остали потписници подnose писмен предлог, да се још у овој години сазида зграда, у коју би се сместиле канцеларије пореског одељења, водовода и грађевинског одељења. Одбор је одлучио, да се овај предлог стави на дневни ред за решавање.

III

Одборник г. Мијаило Јовановић, пита, зашто се не износи на решавање одбору понуда Бео-

градске Трговачке Банке за извршење великих општинских радова.

Председник је одговорио,

да се ова понуда још налази пред одборском комисијом за проучавање оваких понуда, и све до сада поднете понуде за зајам и радове поднеће се одбору на решење или свака за себе или све заједно, како буде одбор доцније одлучио.

IV

По прочитању акта Управе вар. Београда и њених одељака АБр. 3406, 3503, 3548, 3571, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио,

да је Зорка жена Петра Оморца штампара доброг владања и доброг имовног стања; да је Зорка Кочовић бабица доброг владања и сиротног имовног стања; да су му непознати, Сава Бошковић бив. чинов., Михаило Обрадовић надзорник железн. телеграфа и његова жена Сојка, Ђорђе Костић кројач, Ђорђе Судар бив. пушкар, Сима Шимшић, Видак Зељић и Јован Томић беспосличари.

V

Председник износи одбору на мишљење молбе, којима се траже уверења о породичном односу. По прочитању тих молби одбор је изјавио мишљење,

да се Винтури Којен удовој може дати тражено уверење о њеном породичном односу; да се Јовану Ребрићу надничару може дати уверење о његовом породичном односу ако још један од одборника буде јемчио за истинитост његових навода.

VI

По прочитању молбе Косте Ђ. Поп-Манића, богослова из Петрограда АБр. 3134, који моли за помоћ, да би могао продужити школовање, одбор је решио,

да се ова молба одбаци.

VII

По прочитању понуде Ђуре Аћимовића АБр. 3612, одбор је решио,

да се трећи месарски плац с горње стране на Краљевом тргу уступи под једногодишњи закуп од првог маја о. г. а под прописаним погодбама Ђири Аћимовићу за годишњу цену од иљаду три стотине динара.

VIII

По прочитању извештаја одборске комисије АБр. 1456, одбор је решио,

да Димитрије Грујић закупац општинског земљишта на Дунаву плати за ову 189 девету годину половину закупне цене

ТРГОВИНСКИ ЦЕНТРИ И ДРУМОВИ

ПО

СРПСКОЈ ЗЕМЉИ

У

СРЕДЊЕМ И НОВОМ ВЕКУ

ИСТОРИСКО-ГЕОГРАФСКА РАСПРАВА

Мото: Трговина је један од најзначајнијих
момента у еволуцији једнога народа.

НАПИСАО

КОСТА Н. КОСТИЋ

(Рад награђен са 200 динара, другом Видовданском Наградом Београдске Општине од 15. Јунија 1898. г.)

(НАСТАВАК)

(6)

Драчки АЕ. Павле Анђел славећи Дубровник због усрдног гостопримства укaзаног Скендербегу овако одушевљено узвикује: „Која су то мора, по којима не броде дубровачки трговци; које земље они не пролазе; која су то места тако сакривена и врло удаљена, којима се они не приближавају и у која они не продиру“?! (Дубровник) школа и учитељица свију врлина, пример и светило добрих обичаја,

дика и украс целе Далмације, Илирика, Јадранског и Једрејског Мора.¹⁾

Падованац Паладије Фуско (око 1450) вели о Дубровнику: „Нема у Јевропи краја тако сакривена и странцима неприступачна а да не наиђеш на дубровачке трговце. Имаћаху прошлих година више од 300 бродова, које пуне трговина слаху на добитак у разне стране света.“²⁾

Ђовани Багиста Ђустинијани (1553. г.) бележи, да Дубровчани трговинским пословима броде у све делове света, да имају 100 бродова и, како се мисли, у Дубровнику је наслагана велика множина блага.³⁾

Мелхијор Сајдлиц (1553—1559) бележи да Дубровчани због велике развијености

¹⁾ В. Макушев, Исследованія с. 20. „Quae maria Ragusini mercatores non navigant, quas terras ii non permeant, quae loca tam abdita et remotissima ad quae non accedunt et penetrant?!. (Urbem Ragusinam) scholam et magistrum omnium virtutum, exemplar et lumen bonorum morum, decus et ornamentum totius Dalmatiae, Illyrici, Adriatici, Aegaeique maris.“

²⁾ В. Макушев, Исследованія с. 20. „Nulta Europae pars adeo abdita est, ita advenis infesta, ut in ea Ragusinos non invenias negotiantes. Habebant annis superioribus naves amplius trecentas, quas mercibus onustas in diversas orbis partes ad quaestum mittebant.“

³⁾ Mon. Spect. v. VIII с. 250. „Navigano per tutte le parte del mondo, et hanno fra tutti conto navidi gabia, di maniera che in Ragusa si stima esser quantita infinita di danari; et perchè gli convien mercantiar per tutte le parte del mondo etc.“

своје трговине држе по страним земљама велику флоту.¹⁾

Еј (Hayes, 1621. г.) вели, да су Дубровчани у своје руке прихватили сву трговину по Средоземном Мору.²⁾

Феликс де Божур из времена велике Француске Револуције, пре десетину година пада Дубровачке Републике, назива Дубровчане Холанђанима Средоземног мора; бележи да Дубровчани имају више од 200 великих трговачких бродова, који плове у сва мора и више од 50 бродова, за каботажу поред турске обале.³⁾

И. т. д.

Да је Дубровник и у Средњем Веку имао односа са Мисиром, Сиријом и Малом Азијом; да су Дубровчани похађали Трапезунат, Јафу и највише Александрију има доказа и спомена.

У Фебруару 1442. г. султан Мурат II даде Дубровчанима ону знамениту трговинску повељу с правом „да трговци и људие njih (sc. Дубровчани) с тръзи и с иманѣмь njih да могъ ходити по морс и по сѣхъ безъ нѣдѣне забакѣ по Натолѣ, по Романиѣ, по

¹⁾ Rad k. LXXXIV с. 54.

²⁾ Rad k. CXXIV с. 23.

³⁾ F. de Beaujour, Tableau du commerce de la Grèce, depuis 1787. jusqu'en 1797. Paris t. II. с. 256.

у сто педесет и шест динара годишње, пошто је половина земљишта заузета другом железничком а нешто поплављено.

IX

По прочитању извештаја економног одељења АБр. 3597, одбор је решио,

да се право кошења и попасе траве код Кршине Ђуприје за ово лето уступи под прописаним погодбама Ђорђу Б. Вељковићу за три стотине динара и пет пара.

X

По прочитању извештаја економног одељења АБр. 3635, одбор је решио,

да се право кошења и попасе траве код сва три резервоара и у булбулдеру за ово лето уступи под прописаним погодбама Светозару Милојевићу, чиновнику за сто тридесет и два динара.

XI

Председник износи одбору на решење молбу Женског Друштва, којом моли за земљиште, на којем би друштво подигло привремену зграду за ћачку кућу, коју намерава установити.

Одбор је одлучио,

да се решавање по овој молби одложи до прве седнице, а председник општине да се дотле обавести, да ли су правила за ову установу потврђена од власти.

XII

По прочитању молбе Тасе Мичића винара из Власотинаца, и извештаја Управе трошаринске АБр. 3465, одбор је решио,

да се Таси Мичићу винару врати четрнаест динара и осамдесет пара наплаћене таксе трошаринске на вино, пошто је исту ову количину вина извезао ван Београда.

XIII

По прочитању молбе команданта подофицирских школе АБр. 3411 и Извештаја општинске трошарине АБр. 3469, одбор је решио,

да се подофицирска школа ослободи плаћања таксе трошаринске на десет комада јагањаца купљених за опрштајну вечеру.

всгарьскон и по клашкон земли, по Срькলেখъ, по Арканасехъ, по Босне и по скехъ инехъ мистехъ, землахъ и градокехъ господства ми.¹⁾

Ту повељу султана Мурата II. потврдише доцније Мухамед II. и Бајазит II., наследници његови.²⁾

Серафим Раџи, писац XVI. в. бележи да Дубровчани односе италијанску трговину у Цариград, Александрију, Босну, Грчку и друге крајеве простране Турске Државе.³⁾

Самујил од Скржинина Твардовски знаменити пољски песник XVII. в., описивач пута пољског посланика кнеза Христифора Збараског 1621—1622. г. узима, да је Силистрија станица дубровачких трговаца, кад полазе у *Трапезунат* и *Јафу*.⁴⁾

Да су Дубровчани одиста имали знамените трговинске односе са Александријом дају доказа и дубровачки анали и књиге. Ако се прати појава куге у Дубровнику и бележе места одакле је ова смртоносна епидемија долазила у Дубровник, увидеће се, да је куга највише долазила из Италије и *Александрије*. То је

XIV

Председник износи одбору на решење молбу Ф. Козланског, којом моли, да му се уступи 2·18 кв. метра фондовног земљишта у дну његовог плаца за 2·80 кв. метра његовог земљишта, што се с лица улице одузима за проширење улице.

По прочитању те молбе и извештаја комисије ГБр. 1130, одбор је решио,

да се два кв. метра и осамнаест квадратних сантиметра фондовног земљишта, што је између имања Ф. Козланског и Ристе Крстића, уступи Ф. Козланском као накнада за два квадратна метра и осамдесет квадратних сантиметара земљишта, што му се с лица улице одузима за регулацију.

XV

Председник износи одбору на решење буџет школски за ову 1899 г. који је саставио школски одбор и по којем би општ. имала да од својих прихода дода још око 30000 динара сем суме у буџету општинском предвиђени за потребе школске, а које укупно износе 188000 дин.

По прочитању тога буџета и сироводног акта АБр. 3027, одбор је решио,

да општина београдска за ову годину није у стању да на народне школе потроши ма и најмању суму више, него што је њеним буџетом предвиђено, а за идућу годину постараће се, да предвиди у својем буџету онолико, колико ће бити довољно за све потребе школске.

Да се умоли господин Министар просвете, да препоручи школском одбору, да се за ову годину задовољи са сумама, које су у буџету општинском предвиђене за потребе школске.

XVI

По прочитању акта господина Министра Народне привреде АБр. 3101, којим извештава општину, да не може уступити општини државно земљиште са зградама на бив. батал цамији где је била пошта, за општинско земљиште у глумачкој улици где је велосипедско вежбалиште, него тражи, да општина ово своје земљиште прода држави, — одбор је после поименичног гласања са 15 гласова против 11 (2 није гласали) решио,

један посредан доказ о великим трговинским везама између Александрије и Дубровника. Скупочена мисирска роба и миришљави левантски плодови заражени убитачним клицама доносили су Дубровчанима поред великог добитка по каткад и помор становништву.

Дубровчани су имали у Александрији колонију и консулат.¹⁾

Г. 1224., 16. Јулија један се Дубровчанин млетачком дужду заклиње на јеванђељу, да ће на свом путу ићи и у Александрију и Египат (*terra Alesandrie vel Egipti*).²⁾

Још врло рано, 1269. и 1286. год. у споменицима из Млетачког Архива спомиње се, да Дубровчани долазе и доносе соли из Александрије у Млетке.³⁾

Маџарски краљ Људевит Велики поради те папа Гргур XI. 1373. г. допусти Дубровчанима, да могу трговати са Египтом да могу слободно слати у Александрију и остале земље јегипатског султана на годину по 2 брода натоварена различитим трговинама сем оружја и гвожђа.⁴⁾

да је ово земљиште општини потребно и да га не може држави продавати.

XVII

Председник износи одбору на решење акт Управе вар. Београда, којим се позива општина да до првог јуна ове године одреди места за дрварска слагалишта, како не би иста била и даље по вароши.

По прочитању тога акта АБр. 2916, одбор је решио,

да о томе размисле и поднесу одбору извештај са предлогом одборници г.г. Др. Стеван Марковић, Ђорђе Димитријевић, Васа Николић, Стојан Пајкић и Јанаћ М. Јанковић и члан суда г. Коста Симић, који ће радом ове комисије и руководити.

XVIII

Председник извештава одбор, да је по овлашћењу одбора од априла о. г. ступио у даље преговоре са понуђачима зајма општинског г.г. Ж. де Лакијем и А. Бароњијем, и да је успео, да добије од њих писмен пристанак, да даду општини зајам по 85% курса и 5% интереса.

По саслушању овога и усменог обавештења председника о овој ствари, одбор је решио,

прима се у начелу ова понуда Жилијена де Лакија из Париза и Артура Бароњија из Б.Пеште, по којој се нуди општини зајам од 10,000.000 дин. у злату ефективних по курсу од 85% 5% интереса. Да одборска комисија за проучавање понуда за зајам и радове проучи ову понуду у појединостима и да поднесе одбору извештај.

РЕДОВНИ САСТАНАК

20. Маја 1899. год.

Председавао председник г. Н. Д. Стевановић; присуствовали чланови суда: г.г. Стев. Ивковић и Коста Симић; од одборника били: г.г. Стојан Пајкић, Пет. И. Јовановић, Ђорђе Н. Соколовић, Михаило С. Протић, Алекса Н. Крмановић, Голуб С. Јањић, К. Н. Лазаревић, Ник. Спасић, Ђурић, Ђока Тошић, Васа Николић, Б. Димитријевић, Мих. Јовановић, С. Јосифовић, Младен Николић, Богоје Јовановић, Михаило Миловановић, Н. Петровић, Милов Миленковић, Ј. Алкалај, К. Н. Михајловић, Д. Тадић, Јанаћ М. Јанковић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 13 Маја о. г. и примљен је без измена.

На Базелском Сабору преко свог делегата Јована Стојковића г. 1433. Дубровачка Република доби допуст, да може слободно трговати с неверницима по Јегипту и Сирији.¹⁾

Дубровачки анали бележе, да је 1510. г. у Септембру заробљено 5 дубровачких лађи накрпане разним трговинама у вредности 30.000 дуката.²⁾

Г. 1516. 31. Децембра Дубровчани особито захваљују мамелучком султану, што им је подарио обилне трговинске слободе повластице по Јегипту.³⁾

Кад султан Сулејман Величанствени сруши 1520. г. Мамелучко Царство, он обнови трговинске слобоштине Дубровчана у Јегипту.⁴⁾

Г. 1778. у Априлу налазимо једнога Дубровчанина у Кајиру.⁵⁾

Још у времену пада Дубровачке Републике, Дубровчани имају свог министра резидента у Александрији.⁶⁾

8. При крају XIII. в. помиње се у споменицима, да Дубровчани посеђују Ту-

1) В. Макушев, Материјали с. 13—14.

2) Monum. Spect. v. XIV. с. 95, 274—275, В. Макушев, Ислѣдованія с. 347., 387.

3) Rad к. VII с. 262.

4) Engel. Geschichte d. Fr. Ragusa.

5) Starine к. XV. с. 92.

6) В. Макушев, Ислѣдованія с. 24.

1) Mon. Serb с. 410.

2) Jb. с. 524—525, 527.

3) Rad к. VII. с. 185.

4) Сборникъ за народни умотворения, наука и књижевина к. XI. с. 161.

1) Г. Макушев, Ислѣдованія с. 17. 24. — Rad к. VII. стр. 184.

2) Monum. Spect. v. I с. 33—34.

3) Jb. с. 104, 142, 145.

4) Theiner, Monum Slav. Merid. t. II. §. 805, с. 590. — Уп. Rad к. VII. с. 203—204.

II

Одборник г. Др. Јован Ђурић предлаже да се уклоне телали из улице Краља Александра. Председник је одговорио,

да Суд намерава да те дућане употреби ако може за канцеларије и онда ће тиме бити и старинари уклоњени и из те улице, у противном учиниће представку Управи вароши, да их на друго место премести. —

III

По прочитању акта Управе вар. Београда и њених одељака АБр. 3662 и 3748, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио,

да су му непознати: Стеван Пријић, берберски калфа, Милица ж. Јоце Бошњак-ковића бравара, Катарина Смутек, Коста Ђурић тестераш, Милева — Милица Ђурић раденица; да је Арса Милинковић чинов. Главне Контроле доброг владања и доброг имовног стања.

IV

Председник износи одбору на мишљење молбе којима се траже уверења о породичном односу. По прочитању тих молби СтБр, 861, 1282 и 1288 одбор је изјавио мишљење,

да се Кати Миловановић удовој, Драги Милосављевић удовој и Милице Ј. Петровић, могу дати тражена уверења о њиховим породичним односима.

V

По прочитању молбе Станка Вучићевића стражара трошаринског и мишљења Управе трошаринске АБр. 3714, одбор је решио,

одобрава се молиоцу двадесет и пет дана одсуства од дужности, које ће му се рачунати од дана кад га почне употребљавати.

VI

Председник извештава одбор, да је Суд општински решењем својим од 15. Маја 1899 год. АБр. 3683 одредио пету цену лебу за другу

половину месеца Маја која је била и у првој половини.

Одбор је примио к знању, ово решење суда општинског.

VII

На предлог суда општинског АБр. 1897/98. год. одбор је решио,

да се примање општинско у две стотине и четрдесет динара са интересом од Јакова С. Демајо за кирију дућанску од 1892 год. сматра за пропалу и да се по књигама расходује.

VIII

На предлог суда општинског АБр. 2109/98 год. одбор је решио,

да се примање општинско у тридесет и шест динара са интересом од Ђуре Иванишевића за кирију дрварског плаца сматра за пропало и да се по књигама расходује.

IX

На предлог суда општинског ББр. 2783/98 одбор је решио,

да се примање општинско у шест стотина седамдесет девет динара и пет пара са интересом од пок. Николе Трумића од неплаћене аренде за вађење песка сматра за пропало и да се по књигама расходује.

X

На молбу Ристе Костића и по предлогу Суда општинског АБр. 8342/98 г. одбор је решио.

да се молиоцу опрости интерес у четрдесет шест динара и четрдесет шест пара на његов дуг општини, а да се главница у педесет један динар и тридесет и четири паре на име кућне кирије наплати.

XI

По прочитању молбе Ђорђа Ђатића чинов. војног министарства СБр. 3695, којом моли да се ослободи плаћања 150 динара што дугује каси општинској на име изузете плате као бив. општ. чиновник и на које је плаћање осуђен извршном пресудом, одбор је решио,

да се ова молба одбаци.

XII

По прочитању молбе Николе Стевановића пароха београдског ББр. 1155, којом моли, да се ослободи плаћања интереса на дуг општини одбор је решио,

да се ова молба одбаци.

XIII

По прочитању молбе Катарине Ђ. Милосављевић удове АБр. 3160 и извештаја књиговодства, одбор је решио,

да се примање општинско од пок. Ђуре Милосављевића касапина за дућанску кирију у иљаду девет стотина и три динара и осамдесет и четири паре поклони деци покојнога Ђуре као по све сиротној и да се исто по књигама расходује.

XIV

Председник извештава одбор, да би према ранијем решењу одборском требало стручњачки прегледати локомотиве које Милорад Карамарковић нуди на откуп, и да за тај преглед треба платити извесну суму на име дијурне вештачима. Па како овај трошак има да сноси сам Карамарковић а он опет вели да има од општине да прима извесну суму за продате делове, то председник пита одбор, оће ли одобрити кредит за исплату тих делова, како би се ова дијурна могла исплатити.

По саслушању овога и по прочитању извештаја АБр. 2513, одбор је решио,

не одобрава се никакав кредит све донде, докле год комисија не поднесе извештај о стању ових локомотива. Тек по пријему тога извештаја одбор ће решити, оће ли локомотиве ове и остале делове купити.

XV

Председник износи одбору на решење молбу Београдског женског друштва, којом моли да му се уступи општинско земљиште за подизање зграде за ђачку кулну, коју друштво мисли установити.

По прочитању молбе АБр. 3935 и правила код власти потврђена АБр. 3937, одбор је, после поименичног гласања са 16 гласова против 7 (3 нису гласали) решио,

да се општина не може одазвати овој жељи женског друштва.

нис. Лађе неког Дубровчанина беху заробљене у туниском пристаништу и Млеци, из протекторске дужности, 1290—1299 заузимају се код туниског краља, да се Дубровчанима надокнади учињена штета.¹⁾

Да су одиста Дубровчани одлазили у Тунис и Берберску (у опште у северну Африку), сведочи уговор између Млечана и Дубровчана од месеца Маја 1132. год. У трговинском делу овог знаменитог државног уговора одређена је царинска стопа и на робу, коју Дубровчани доносе у Млетке из Египта, Туниса и Берберске.²⁾

Још 1765. г. помиње се, да Дубровчани посеђују Триполис.³⁾

9. Дубровчани су имали трговинских веза и са Шпанијом. Центри дубровачке трговине са Шпанијом били су Барселона, Валенсија, Кадикс.⁴⁾ Дубровчани су 1494. г. закључили трговинске уговоре са Фердинандом и Изабелом.⁵⁾ Они учествоваше у открићу Америке; бродеше и по Атланском Окејану.⁶⁾

Трговинске и политичке везе са Шпанијом нису престале ни у времену опадања и пада Дубровачке Републике. Дубровчани, флотом потпомагаху шпанске Хабзбурговиће, због чега их они стиђаху и потпомагаху. Ова наклоност Хабзбурговића доносила је Дубровчанима са друге стране све оне непријатности француског краља Људевита XIV.¹⁾

Шпански су владоци у XVI. и XVII. в. настојали, да своју морину попуне Дубровчанима, онда најславнијим и највештијим светским бродарима. У служби Карла V. било је 300 дубровачких бродова. У XVI. и XVII. в. бивали су неки Дубровчани и шпанским адмиралима и грандима (племићима.) Један је Дубровчанин, Вићентије Мартинушић, био и мексиканским вице краљем.²⁾ У дубровачким се летописима помиње, да су дубровачки посланици 1531 и 1533. г. ишли трговинским и дипломатским послом ка императору Карлу V-ом.³⁾ Француз ла Мёр (1766. г.) бележи, да Дубровчани имају консулат у Кадиксу и да кроз Гибралтар проносе различиту робу;

да су 1764. г. Алжирци заробили један дубровачки брод, који је пловио из Кадикса богатом робом натоварен.⁵⁾

10. У дубровачким се књигама помиње, да су Дубровчани још од 1379. г. имали односе са арагонским краљем.¹⁾ Арагонски краљ Алфонсо био је велики пријатељ Дубровчана. Г. 1428., 6. Јулија у Валенсији краљ Алфонсо повељом Дубровчанима загарантова личну и имовну безбедност и слободу да могу, плативши арагонским законима одређене дајбине, „слободно и безбедно ићи, враћати се, бити и трговати по свима пределима, морима и слатким водама са бродовима, новцем, трговинама.²⁾ Ову знамениту повељу Дубровчанима краљ Алфонсо још три пута потврди: а) у Дертуси 18. Јануара 1430. г. (када им још обећа, да ће им платити све штете, које би им његови поданици учинили) б) 1435. г. 15. Маја у Палерму в) 1437 год. 12. Маја у Сагалионе.³⁾ Када велики дубровачки пријатељ краљ Алфонсо зајени сина Фердинанда 1445 г. Дубровчани похиташе да му преко два амбасадора честитају велику родитељску радост.⁴⁾ Раздраган краљ

¹⁾ Mon. Spect. v. I. c. 141.

²⁾ Mon. Spect. v. I. c. 363.; v. III. c. 414.; v. XXV. c. 81. — Шаф. А. А. Ven. v. I. c. 578.

³⁾ Starine к. XV. c. 77.

⁴⁾ В. Макушев, Исследованія с. 18.

⁵⁾ Engel, Gesch. Ragusa's c. 194.

⁶⁾ Макушев, Исслед. с. 17. — Cf. Engel c. 216.

¹⁾ Starine XIII. c. 56—57.

²⁾ Макуш Исслед. с. 21—22.; Mat. с. 5.

³⁾ Mon. Spect. v. XIV. c. 283. 284. — Cf. Engel c. 204—205. —

¹⁾ Starine XIII. c. 118.

²⁾ Mon. Spect. v. XXVIII. c. 232.

³⁾ Mon. Spect. v. XXI. c. 29.

⁴⁾ Јб. с. 38—39., 78, 93—94.

⁵⁾ Mon. Spect. v. XXI. c. 292.

XVI

Председник извештава одбор, да је по предлогу одборника г. Др. Јована Бурића упућана Управа Фондова, да ли би она могла и вољна била да даде општини зајам од 10,000.000 динара, или, ако то не може, онда да јој даде 2,000.000 на залогу непокретних имања општинских, те да том сумом општина исплати свој дуг Народној Банци, да је Управа Фондова одговорила актом да пристаје да даде општини зајам од 10,000,000 динара под погодбама у акту изложеним.

По прочитању тога акта Управе Фондова одбор је одлучио,

да се и ова понуда упути одборској комисији на проучавање, па да и о њој заједно са осталим до сада поднетим понудама поднесе одбору извештај.

XVII

На предлог председника општине и по прочитању молбе Ружице Ђокић одбор је решио,

да се накнада у четири илјаде динара Ружици Ђокић одобрена решењем одборским од 8. априла ове године ГМБ 709, исплати из позајмице у милион динара, а не из регулационог фонда.

XVIII

Председник износи одбору на решење молбу Јована Драгашевића пензионара, за накнаду штете нанете његовом имању нивелациом улице. Одбор је одлучио,

да се решавање по овом предмету одложи до идуће седнице.

О Г Л А С

По одобрењу Г. Министра Грађевина од 21/IV 1899 год. Бр. 2676, Начелство ово држаће на дан 13 Јуна 1899 год. од 9—12 сати пре подне у II грађевинском одељку у Београду усмену лицитацију за реконструкцију горњег строја на мосту преко Остружничке реке у селу Остружници.

Алфонсо даде Дубровчанима у Напољу 15. Јунија 1445. г. повељу о слободи трговања по свима земљама своје круне.¹⁾

11. По дубровачким летописима Дубровник је ушао у односе са Француском 1383. г. Те године, на Божић, појавише се пред Дубровником две галије одличних француских витезова под предвођењем војводе од Анжу. На брзо комбинована дубровачка флота разби ове „племените корсаре“, који беху пошли у пиратске авантуре и донкихотерију. На посредовање француског и напољског краља, папе, миланског, савојског и анжујског војводе Дубровчани отпустише заробљене Французе²⁾ а француском краљу послаше на дар; „la baretta sciacona, cioè vaglienza, et li oranzi, et la giupa et la camiscia con le oseeve et le calze con le podvesare.“³⁾

Између Дубровничке Републике и Француске особито су биле развијене трговин-

¹⁾ Mon. Spect. v. XXI. c. 221.

²⁾ М. Орбинић JI Regno c. 192—193 прича, да је француски краљ обећао за ослобођење Француза 200.000 дуката (?); али сенат ту понуду поносно одби а заробљенике одао на једној галији у Марсељ. У Растића (Mon. Spect. v. XXV. c. 172) налазе се деформисана имена тих француза:

³⁾ Mon. Spect. v. XIV 46—48, 238 (Авоним и Раџе-нић). — Виђе да је ова аналитичка прича улепшана, (у Орбинића баснословна сума откупа). Растић је ову причу јако скресао. Mon. Spect. v. XXV. c. 171—172.

Предрачунска сума за ову реконструкцију износи 1961·26 динара а кауција полаже се у напред према закону у суми од 300 динара у новцу или вредним државних папирима.

План предрачун и услови за ову реконструкцију могу се видети сваког радног дана у II грађев. одељку Начелства у канцеларији ср. врачарског

ГБр. 567. Из канцеларије Начелства окр. подунавског 22 маја 1899 год. у Смедереву.

ИЗВОД ИЗ ПРАВИЛА

о уређењу есназа димњичарског

Члан 13.

Чишћење димњака вршиће се радним данима пре и после подне, и сваки без разлике дужан је допустити чишћење димњака.

Но ако је коме са извесних разлога немогуће допустити чишћење једнога дана, дужан је то без одлагања допустити другога дана у исто време.

Тако исто димњичар је дужан следовати на сваки позив за чишћење димњака, а нарочито за случај пожара.

Члан 16.

За чишћење димњака плаћају се ове таксе:

- а) за чишћење димњака цилиндар без разлике на спрат . . . 0·40 динара
- б) за чишћење димњака простог . . . 0·20 "
- в) " " " на два спрата . . . . . 0·40 "
- г) за чишћење гвозденог шпархерда . . . . . 0·40 "
- д) за чишћење зиданог шпархерда . . . . . 0·40 "
- ђ) за чишћење зиданог шпархерда великог у гостионицама . . . . . 1— "
- е) за чишћење фуруна с чунковима од два метра на више . . . 0·40 "
- ж) за чишћење фуруна с чунковима до два метра . . . . . 0·20 "
- з) за испаливање димњака . . . 1·50 "
- и) за чишћење типлова на пекарницама од типла . . . . . 0·20 "

ске везе у XVI. в., када се Дубровник надметао у трговини и са самим Марсељем¹⁾ Г. 1585., када је Дубровачка Република и не ослобођавајући се турске протекције и трибута султану, примила заштиту француског краља, па се све до Људевита XIV. на дубровачким лађама вила француска застава поред заставе Дубровачке Републике²⁾.

Када на француском престолу заседе онај знаменити Луј XIV., да временом француском народу донесе све несреће једног деспотизма, Дубровчани похиташе, да лепо замоле и овог француског краља, да их и он прими у заштиту, али их поносити деспот одби и, шта више, нареди да се дубровачки бродови гоне и нападају за то, „што су Дубровчани фаворизовали корсаре (les corsaires ou armateurs), непријатеље француске и шпанске.“³⁾ Због тога Дубровчани писаху 31. Октобра 1705. г. Људевиту XIV написаше оно жалостиво писмо.⁴⁾

¹⁾ Starine к. XV. c. 58—67. — Rad к. CXXIV. c. 24. Мак. Исслџд. c. 17—18.

²⁾ Starine к. XIV. c. 67—68.

³⁾ Ib. c. 67, 69.

⁴⁾ Јв. c. 69, 80. Дубровачки посланик Лука Соркочевић пише сенату: „Le roi de France menace et refuse d'entendre raison. Ne molissez point. Opposez entêtement contre entêtement et montrez que vous êtes aussi maitres chez vous qu'il l'est chez lui.“

Члан 17.

Таксе за чишћење димњака плаћају сопственици зграда, а за масе масени стараоци. Само у одсуству ових плаћају закупници (кирајџије).

Плаћање прописаних такса обавезно је. У случају противљења, таксе ће наплатити полицијска власт без икаквог одлагања.

По наплати таксе димњичар је дужан сваког без разлике издати признаницу, у којој мора бити назначено: колико је и каквих димњака очишћено, на чијој згради, колико је наплаћено и ког је дана чишћење вршено. На полеђини признанице морају бити одштампане таксе из члана 16. правила.

Признанице морају бити снабдевене оригиналним потписом мајстора, који у дотичном релону занат упражњава.

ТАКСЕ ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

За квартове: Савамалски, Теразијски, Варошки и Врачарски

- 1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0·25 д.
- 2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином — — — 0·70 д.
- 3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале — 1·50 д.

За квартове: Дорћолски и Палилулски

- 1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0·20 д.
- 2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином — — — 0·60 д.
- 3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом од гостионице са кухињом без штале — 1— д.

Од суда општине београдске 28. августа 1892 год. АБр. 9449.

Када Дубровник страшно пострада у земљотресу 1667. г., Дубровчани се за помоћ обратише понизним актом од 26. Августа 1667. године и Људевиту XIV-ом; али дубровачки посланици бише отерани из Париза и не саслушани. Људевит хтеде, шта више, наредити, да француска армада бомбардује Дубровник; али га Дубровчани некако утишаше.¹⁾

Французи су од 1639. г. имали у Дубровнику свог трговинског агента, који је посредовао у међународним односима Дубровничке Републике и Француске Краљевине.²⁾ У XVII. и XVIII. в. трговински су односи између Дубровника и Француске били ослабили и ла Мёр 1766. г. имао је забележити, да су у Дубровнику настале два трговца Француза; да француски консул има дужност штитити ова два трговца и радити на развијању те трговине; али су то, додаје ла Мёр, били слаби почеци.³⁾

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

¹⁾ Starine к. XIII. c. 56—57.; к. XIV. c. 60, 80—82.

²⁾ Starine к. XIII. c. 64.

³⁾ Starine XVI. к. (58—67., 67—68. — Rad. к. CXXIV. c. 24.